

Dierenwelzijn: Nederland heeft boter op het hoofd

In de discussies over duurzaamheid wordt dierenwelzijn nog vaak vergeten. Met een beetje goede wil is verbetering zeker mogelijk, betoogt hoogleraar Pim Martens.

Uit het onderzoek van *Trouw* blijkt dat 'De staat van het dier' – niet onverwacht – een beetje de 'ver van mijn bed show' is.

Als ik mijn gewoonten maar niet hoeft aan te passen aan (het verbeteren van) dierenwelzijn, is het best. Die gestrande walvis moet gered worden en roep de dierenpolitie als een hond mishandeld wordt. Maar ik wil wel dierentuinen blijven bezoeken (die de giraffe Marius niet mogen doden om inteeltgevaar tegen te gaan), vlees eten en dierproeven zijn noodzakelijk. De gemiddelde Nederlander heeft een dus flink pak boter op zijn hoofd: 'Ja, ik vind dat dierenmishandelaars in de gevangenis moeten' en 'in megastallen kan geen sprake zijn van dierenwelzijn', maar ik wil wel elke dag een stuk vlees op m'n bord. En dit vlees liever niet afkomstig van een hond. Wat al langer bekend is, zien we nu ook weer duidelijk: een dubbele moraal als het gaat om onze houding ten aanzien van dieren. Men pretendeert duurzaam te leven, is vegetariër, maar geeft wel kilo's vlees aan de hond.

Wat de gemiddelde Nederlander worstelt met zijn houding ten aanzien van dieren is niet verwonderlijk als we kijken naar de zienswijze vanuit de politiek en samenleving hoe om te gaan met dieren. Die hangt ook sterk samen met de bredere duurzaamheidsdiscussie van de afgelopen jaren. Als we bijvoorbeeld kijken naar de vele duurzaamheidsindicatoren die zijn ontwikkeld, valt het op dat dierenwelzijn hier niet of nauwelijks in terug komt.

De discussie is gekaapt

De oorzaak dat 'dieren' en 'duurzaam' niet vaak samen in één zin genoemd worden is waarschijnlijk dat zowel de discussie over dierenwelzijn en duurzaamheid de afgelopen jaren gekaapt is door het bedrijfsle-

De discussie over dierenwelzijn is gekaapt door bedrijfsleven en overheid, menen critici. FOTO MARCEL VAN HOORN, ANP

ven en, in mindere mate, de overheid. Dit heeft onze zienswijze ten aanzien van duurzame ontwikkeling aanzienlijk belemmerd en ondergeschikt gemaakt aan het dogma van economische groei met weinig aandacht voor dierenwelzijn. Hoe kortzichtig dit is, is de afgelopen jaren wel gebleken uit onder andere de verschillende uitbraken van dierenziekten in de intensieve veehouderij en de antibiotica-resistentie die vele ziekteverwekkers ontwikkelen doordat ons vee te veel antibiotica toegediend krijgt.

Ook op andere manieren is ons welzijn nauw verbonden met onze relatie met dieren. Denk bijvoorbeeld aan huisdieren. Uit onderzoek blijkt dat mensen met een huisdier in het algemeen een betere gezondheid

hebben dan niet-huisdierbezitters. Huisdieren vergoten ook het vermogen tot empathie en het leggen van sociale contacten bij kinderen (zinnvolle eigenschappen voor een gezond en gelukkig leven). Ook hebben mensen die sterk betrokken zijn bij dierenwelzijn meer oog voor de problemen van mensen. De keerzijde is de relatie tussen huishoudelijk geweld en dierenmishandeling.

Dierzaamheid

"De beschaving van een volk is te meten aan de mate van respect waarmee ze met hun dieren omgaan", zei Mahatma Gandhi al vele jaren geleden. Dierenwelzijn zou dus centraal moeten staan in onze maatschappij – dierzaamheid dus. Het is praktisch en eenvoudig om zelf een bijdrage

aan dierzaamheid te geven: diervriendelijk handelen – bijvoorbeeld goed omgaan met (huis)dieren, wat minder en bewust vleeseten – komt niet alleen ten goede aan het welzijn van jezelf, maar ook aan een betere en meer beschaafde wereld. Iedereen heeft hierin een verantwoordelijkheid. Maar wat te doen met die 43 procent van de Nederlanders die vindt dat 'de mens boven het dier staat en dit (economisch) naar eigen inzicht mag gebruiken'? Zorgen dat dieronvriendelijk gedrag steeds minder een 'keuze wordt' (ban plofkippen en leg de aanschaf van huisdieren aan banden, bijvoorbeeld). En laat die andere 57 procent eens wat boter van hun hoofd halen. Dan komen we een beetje in de richting.

Pim Martens

hoogleraar duurzame ontwikkeling
Universiteit Maastricht

commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteuren.

Paniek over Syrische en Eritrese vluchtelingen is misplaatst

Europese landen hebben te lang gedaan alsof het probleem niet bestond

Al drie jaar duurt de burgeroorlog in Syrië. Steden veranderden in slagvelden, met beelden die doen denken aan de verwoestingen in de Tweede Wereldoorlog. Meer dan 2,6 miljoen Syriërs zijn het land ontvlucht. Maar nog steeds blijven Europese regeringen vasthouden aan het idee dat al die ontheemden opgevangen kunnen worden in 'de regio' van het Midden-Oosten zelf.

Het hardnekkige beeld wil dat de buurlanden van Syrië nog genoeg armslag hebben en dat Europa dus geen verantwoordelijkheid hoeft te voelen. De realiteit is echter dat landen in die regio nu al

het onmogelijke doen. De kampen puilen uit in Jordanië, dat 590.000 mensen heeft opgevangen. Het kleine Libanon heeft één miljoen vluchtelingen opgenomen, gelijk aan een kwart van de eigen bevolking. Turkije vangt 740.000 vluchtelingen op. Het blijven duizelingwekkende aantallen. De kampen zijn overvol. Het kan geen verrassing zijn dat een klein deel van de Syrische ontheemden nu ook in Europa om opvang komt vragen. Hetzelfde geldt voor vluchtelingen uit Eritrea, een land dat de afgelopen jaren vaak aan de internationale aandacht ontsnapte, maar veel wegheeft van een openluchtgevangenis voor de eigen be-

volking. Al vorig jaar kwamen de eerste berichten hoe de vluchtelingenkampen in Noord-Afrika overbevolkt raken en Eritreërs per bootjes de oversteek naar Europa waagden. Nederland en andere Europese landen hebben gereageerd met paniek. Er is geen plan. Zo lang mogelijk is gedaan of het probleem niet bestond. Italië dreigt met het opzeggen van de Europese afspraak dat asielzoekers in het eerste land van aankomst moeten worden opgevangen. In Nederland roept staatssecretaris Teeven nu al dat Nederland de toestroom 'niet aankan'. Dat alarm heeft iets cynisch. Het is waar: Europa heeft al de han-

den vol aan illegale migratie van economische vluchtelingen. Spanje moet met elektrische hekken de stromen migranten tegenhouden bij de enclave Ceuta, aan de Noord-Afrikaanse kant van de Straat van Gibraltar. Mensensmokkelaars lijken vrij spel te hebben en verdienen miljoenen. De grens lijkt onbewaakbaar. Maar de zorgen over het tegengaan van illegale immigratie mogen nooit omslaan in argwaan jegens ontheemden uit landen als Syrië en Eritrea. Vang hen op, geef tijdelijk onderdak aan wie daar recht op heeft. En begin een eerlijk debat over de betekenis van deze vluchtelingencrisis voor het gezamenlijke Europa.